คู่มือเรียนภาษาไมไต ด้วยตัวเอง

งาม หวาน

ภาษาที่แตกต่างกันคือวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกันของชีวิต

" A different language is a different vision of life. "

คู่มือเรียนภาษาไมไต ด้วยตัวเอง

โดย

งาม หวาน

2021

อุทิศให้กับ

วาเลนตีน่า

คำนาม

ภาษา ไมไต หรือ มีไต เป็นภาษาของชาวไมไตที่ปกครองรัฐมณีปุระทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ภาษาไมไตหรือมีไตเป็นภาษาตระกูลTibeto-Burman(ทิเบต-พม่า) สาขาของภาษาตระกูล Sino-Tibetan ไม่เพียงภาษานี้เป็นภาษา Tibeto-Burman ที่กำหนดไว้(ในอินเดีย)เป็นภาษาแรก แต่ยังเป็นภาษาทิเบต-พม่าโบราณอีกด้วย พวกเขาใช้อักษรเบงกาลีจนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้ พวกเขาใช้อักษรไมไตโบราณต้นฉบับเพื่อจุดประสงค์ทางการและการศึกษา มีหลายท่านสนใจศึกษาภาษามีไต แต่ไม่ทราบว่าจะเรียนที่ไหนหรือเรียนอย่างไร หนังสือเล่มนี้จะเป็นหนังสือที่สอนการอ่านและเขียนภาษามีไตให้คนที่รู้ภาษาไทยอยู่แล้ว หากคุณมีปัญหาใด ๆ โปรดส่งอีเมล์ถึงผม

Sharing link:

https://drive.google.com/file/d/1qbtIUyHsMTDFau56xuQQefGN17R6wWsO/view?usp=sharing

ด้วยความรักและเคารพอย่างยิ่ง

งาม หวาน (มาธุรฺรียะ)

Email : 8ieldarch@gmail.com

รัฐอัสสัม (อินเดีย)

18. 02. 2021

Revision 1.0(November 8, 2021)

คู่มือเรียนภาษาไมไตด้วยตัวเอง

****

บทที่ ๑

ในวันนี้จะนำท่านผู้เรียนให้รู้จักกับพยัญชนะในวรรคแรก และสระ ๔ ตัว ก่อน

พยัญชนะเรียกว่า **อีเยกฺ อีปี** และ สระเรียกว่า **ไฉตาป อีเยกฺ**

พยัญชนะในวรรคแรก และสระ

พยัญชนะ	อ่านว่า	สระ	อ่านว่า
ᥐ	ก	ᥣ	อา
ᥔ	ส ซ	ᥤ	อิ อี
ᥘ	ล	ᥧ	อุ อู
ᥛ	ม	ᥦ	เอ

ตัวอย่าง: [illegible] กา, [illegible] ลี, [illegible] มู, [illegible] เส

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

คำตอบ: กี ซา มา เม ลุ กุ มี เล

บทที่ ๒

****

พยัญชนะในวรรคที่สอง และสระ

พยัญชนะ	อ่านว่า	สระ	อ่านว่า
[illegible]	ป	[illegible]	ไอ
[illegible]	น	[illegible]	เอา
[illegible]	ช	[illegible]	โอ
[illegible]	ต	[illegible]	อัง

หมายเหตุ: ภาษาไมไตมีเพียงแปดสระ

ตัวอย่าง: [illegible] เปา, [illegible] นัง, [illegible] ไช, [illegible] โต

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): [illegible]

คำตอบ: กัง โซ เตา มัง ไล ไก โม เล กี เน ปู

บทที่ ๓

****

พยัญชนะในวรรคที่สาม

พยัญชนะ	อ่านว่า
[illegible]	ข
[illegible]	ง
[illegible]	ท
[illegible]	ว

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

คำตอบ: กู เงา เตา วา เข งี

บทที่ ๔

****

พยัญชนะในวรรคที่สี่

พยัญชนะ	อ่านว่า
យ	ย
ហ	ฮ
ឧ	อุ อู
ឥ	อิ อี

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): ហី យេ ហា យី ហូ ឞូ មេ បៅ

คำตอบ: ฮี เย ฮา ยี ฮู ซู เม เปา

บทที่ ๕

****

พยัญชนะในวรรคที่ห้า

พยัญชนะ	อ่านว่า
[illegible]	พ ฟ
[illegible]	อ
[illegible]	ค (อย่าง G)
[illegible]	ฌ (อย่าง J^h)

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): [illegible]

คำตอบ: พา โอ นู เก ฮู ซี ไก เกา เป ลี

บทที่ ๖

****

พยัญชนะในวรรคที่หก

พยัญชนะ	อ่านว่า
[illegible]	ร
[illegible]	บ
[illegible]	จ
[illegible]	ธ

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): [illegible]

คำตอบ: พี โบ ธี ไร ปู เบ กู ไซ

บทที่ ๗

****

พยัญชนะเศษวรรค

พยัญชนะ	**อ่านว่า**
[illegible]	ฆ(อย่าง G^h)
[illegible]	ธ(อย่าง D^h)
[illegible]	ภ(อย่าง B^h)

บทที่ ๗

****

การออกเสียงสั้นและยาว

ออกเสียงสั้น	ออกเสียงยาว
ไก	กายฺ(กาอี)
ไล	ลายฺ(ลาอี)
เปา	ปาว(ปาโอ)
เกา	กาว(กาโอ)
เพา	พาว(พาโอ)
ไบ	บาย
ไม	มาย

บทที่ ๘

****

หางของพยัญชนะบางตัว

หาง	พยัญชนะเดิม	ตัวอย่าง
กฺ	ก	กัก นัก
ลฺ	ล	กัล บัล
มฺ	ม	นัม กาม
ปฺ	ป	ปาป ตับ
นฺ	น	กัน ก
ตฺ	ต	กัต ฮาต
งฺ	ง	เกก นิง
	อี	ฮุย ลาย

หมายเหตุ: 1. คุณสามารถเขียน ꯅꯪ หรือ ꯅꯡ สำหรับ “นัง”

ꯪ ก็เหมือนกับ ꯡ

ตัวอย่าง ꯅꯨꯪ-ꯅꯨꯡ ꯄꯣꯪ-ꯄꯣꯡ ꯃꯤꯪ-ꯃꯤꯡ ꯃꯦꯪ-ꯃꯦꯡ

2. มีเพียง ๘ ตัวอักษรที่มีรูปหางแตกต่าง สำหรับตัวอักษรอื่นๆ ไม่มีรูปหางพิเศษ

เช่น ꯔ ในคำ ꯃꯅꯤꯄꯨꯔ “มณิปุรฺ” ซึ่งไม่มีรูปหางแตกต่าง

บทที่ ๑๐

****

ในบทที่นี้จะฝึกหัดอ่านคำศัพท์บางคำที่มี สอง สาม สี่ หรือ ห้าตัวอักษร

คำศัพท์	อ่านว่า
[illegible]	มะพัม
[illegible]	มะตัม
[illegible]	อะงาง
[illegible]	มะเตา
[illegible]	อิตา
[illegible]	มามา
[illegible]	มะปาง
[illegible]	อะเนาบะ
[illegible]	อะคาบะ
[illegible]	มะรุป

[illegible]	อะซิกุมฺบะ
[illegible]	มะกุน
[illegible]	กังลา
[illegible]	ฮายฺจะบะ

หมายเหตุ:

เมื่อได้เห็นตัวอักษรไม่มีสระโดยแดดขาด เราควรอ่านอย่างสระ อะ เสียงสั้น แบบอย่าง: [illegible] ดะ , [illegible] กะ , [illegible] จะ , [illegible] มะ

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): [illegible]

คำตอบ: มะมา บะบา มะนา กะนา กะรี ไลตะนะ อะมานะ อะพะบะ

บทที่ ๑๑

****

พยายามอ่านคำเหล่านี้:

คำศัพท์	อ่านว่า
(pra)	ประ
(kra)	กระ
(tra)	ตระ
(sna)	สนะ
(klaa)	กลา
(sri)	สรี
(phri)	พรี
(bru)	บรุ

เพื่อเข้าร่วมสองตัวอักษร ใช้เครื่องหมาย ___ ใต้ตัวอักษรสองตัว

ฝึกอ่าน(อย่าเรียนความหมาย): ꯁ꯭ꯂꯣꯛ ꯄ꯭ꯔꯣꯛ ꯂꯩꯇ꯭ꯔꯦ ꯆꯠꯈ꯭ꯔꯦ

คำตอบ: โซลก(slok) โปรก(prok) ไลเตร(leitre) ชัตเคร(chatkhre)

หมายเหตุ: **“ _____ ”** เรียกว่า **ตัปุนะ คุดัม** หรือ **อะปุน อีเยกฺ**

บทที่ ๑๒

****

ฝึกอ่าน :

กัมฺ	ลามฺ	โปยฺไร	ไลมา
กะนา	ลัมฺดัมฺ	นายฺดระบะ	มะนากฺตะ
ไลกายฺ	ซุมฺจิตฺ	ไลตะนะ	อะริบะ
ลานฺพะ	โลนฺ	มิตฺ	ชัตฺซิ
ไฮจฺราง	ชัมฺปรา	ตฺเรลฺ	ไลโกลฺ
มะไค	เฮาโดงฺ	ยฺมฺจะไกซะ	ซุมางฺ
ซุมฺฮัตปะ	มะกุนฺ	ไลรัมฺมี	ตัมฺปาก
ละโพย	ไลตระบดี	ชางฺนายบะ	มะเฮา

บทที่ ๑๓

****

1. พยายามอ่านประโยคเหล่านี้ โดยอย่าดูคำตอบล่วงหน้า

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

คำตอบ:

ไอ โอก ชาบะ ปามฺเด

นัง ไกดะ ชัตฺลุบะเก

มากิ มิง โตมฺบา เกาอี

ตุมินฺ ไลยุ

นัง อิรุจะรุเกะรา

กาดะ กะนาซุ ไลเต

ไอนะ ชัตปะนินะ มา นุงายเร

มะฮากกิ อะงางมะชา อะพะบะ อะงางมะชา อะมานิ

ฮุย อะซิบุ ฮิดาก คะระ ปิยุ

ไอกะ มากะ มะรักตะ เลปกะนุ

ฮะเยง กังลาดะ ชัตกะนิ

พุริต อะดุ ไอกิ พุริตฺกะ ชัป มานฺไน

2. พยายามอ่านเพลงนี้ โดยอย่าดูคำตอบล่วงหน้า

ꯄꯣꯔꯤꯌꯣꯃ ꯎꯥꯍꯕꯃꯤ ꯈꯣꯎ ꯂꯍꯔꯤꯌꯣꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯄꯥ ꯁꯦꯌꯎ ꯅꯇꯎ ꯎꯥꯍꯕꯃꯤ ꯈꯦꯆꯥꯇꯈꯐꯁꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯆꯇꯆꯥꯗ ꯈꯄꯣꯂꯤꯌꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯈꯄꯣ ꯆꯦꯍꯕꯥꯌ ꯂꯤꯌꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯎꯥꯍꯕꯤ ꯎꯥꯍꯁꯇ ꯂꯤꯌꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯌꯥꯋꯃꯥ ꯂꯨꯐꯂꯨꯇ ꯈꯦꯍꯕꯎ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯄꯥ ꯆꯦꯍꯌꯋ ꯂꯤꯌꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯊꯨꯍꯁꯤꯌꯤ ꯁꯦꯌꯌ ꯂꯎꯨꯎ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯄꯥ ꯅꯔꯥꯋ ꯂꯤꯌꯃ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯔꯥꯍꯕꯨ ꯁꯥꯍꯕꯤ ꯌꯣꯕꯤꯕꯨ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯁꯥꯍꯕꯤ ꯁꯦꯌꯌꯦ ꯂꯎꯨꯕꯨ ꯎꯥꯍꯔꯥ
ꯁꯦꯌꯌꯦ ꯎꯨꯕꯤ ꯊꯨꯍꯁꯤꯌꯂꯦꯌꯊꯨ ꯎꯥꯍꯔꯥ

ꯀꯨꯔꯦꯍ ꯆꯨꯍꯃꯤꯌ ꯆꯣꯕꯤ,

ꯍꯦꯕꯤ ꯆꯥꯌꯑꯦꯗ ꯈꯥꯇꯕꯤꯎ ꯈꯊꯤꯗ ꯆꯦꯍꯕꯨ ꯔꯨ ꯌꯣꯂꯤ

ꯁꯦꯗꯐꯥꯍ ꯑꯦꯍꯕꯨ ꯔꯨ ꯌꯣꯂꯤ

ꯄꯋꯕ ꯆꯨꯌꯆꯨꯌꯃꯕꯃ ꯄꯎꯨ ꯆꯨꯌꯁꯥꯌꯁꯕꯃꯤ

ꯎꯄꯣꯎꯨꯕꯤ ꯎꯨꯌꯃ ꯆꯤꯗꯊꯦꯇ ꯆꯦꯍꯀꯨꯕꯨ ꯊꯌꯎ ꯁꯦꯍꯎ ꯆꯦꯍꯆꯨꯌꯆꯥ

ꯁꯥꯍꯕꯤ ꯁꯦꯌꯌꯦ ꯂꯎꯨ ꯌꯥꯐꯣ ꯎꯥꯌꯁꯌ ꯆꯥꯌꯕꯤꯎ ꯍꯦꯕꯤ ꯈꯗꯤꯕꯨ ꯎꯥꯍꯐꯥ꯫

(เพลงนี้มาจากหนังสือเรื่อง The Sound of Pena in Manipur (Digital Edition), หน้า ๗๙ โดย Mangangsana Mayanglambam, ปี 2021)

อ่านว่า:

ไฮยิไงดะ โนยฺบะดิ ไมนะ วายฺยิไงดะ โนยฺเย

เฮ ตางฺนะ ซัมฺนะ โนยฺบะดิ มาเลมฺมัตฺตะดะ โนยฺเย

ลัมฺเลลฺ มะเฮาชิงฺดะ โนยฺเย

โนยฺบี โนยฺตัมฺ ชิงฺดะ โนยฺเย

โกนฺเด คุตฺชุมฺ มายฺบะนะ โนยฺเย

เฮ ลายฺกันฺ ชิงฺดะ โนยฺเย

ปุยฺติงฺงา ตางฺกะ ชะนุนะ โนยฺเย

เฮ ซายฺโยนฺ ชิงฺดะ โนยฺเย

โยยฺบะ โตยฺบิ เกาบิบะ โนยฺเย

....

(จากนี้ไปลองอ่านดูเอง)

วันที่ ๑๔

****

ในบทนี้เราจะเรียนเกี่ยวกับตัวเลขที่ใช้ในภาษาไมไต:

ตัวเลขภาษาไมไต	ตัวเลขภาษาไทย
᧐	๐
᧑	๑
᧒	๒
᧓	๓
᧔	๔
᧕	๕
᧖	๖
᧗	๗
᧘	๘
᧙	๙

วันที่ ๑๕

****

วันนี้จะพยายามอ่านบทความข่าวในหนังสือพิมพ์ในภาษาไมไต:

อ่านว่า :

พุด โปรเซซิงฺกี เซมีนาร ปางโทกฺเคร

อิมฺพาล, จนฺวารี (ไอชฺ เอน เอซฺ) : โนรัต อิซ ริจะเนล เอกฺริกัลจะเรล มารฺเกติง โกโอปะเรซัน ลิมิเตดนะ โนรัต อิซฺตัรน์ กาวน์ซิลฺกะ คุตฺซัมนนะ ซินฺดุนะ พุด โปรเซซิงฺกี เอวารเนซ โปรกราม อะมะดิ พุด โปรเซซิงฺ อินเภซฺตัร มิต ทา อะซิกิ กลาซิก โฮเตลดะ ปางโทกละกะนิ

[บทความข่าวนี้มาจากหนังสือพิมพ์ **Hueiyen Lanpao**, Vol. IX, Issue 269 (Imphal, Monday, January 22, 2018)]

วันที่ ๑๖

****

มีสองเสียงในภาษาไมไต ในภาษาอังกฤษเรียกว่า level tone และ falling tone ถ้าเปลี่ยนน้ำเสียง ความหมายก็เปลี่ยน เช่น:

Level tone : (มัง ความหมาย หลุมฝังศพ)

Falling tone : (มั่ง ความหมาย ฝัน)

มีวรรณยุกต์อันหนึ่งที่ใช้แสดง falling tone ในคำศัพท์บางคำ เช่น:

level tone (ชา ความหมาย ชา)

. falling tone (ช่า ความหมาย พลาสติก)

level tone (ชา ความหมาย รถเข็น)

. falling tone (ช่า ความหมาย ยุง)

หมายเหตุ: หนังสือส่วนใหญ่ไม่ใช้วรรณยุกต์

****

-เล่มจบที่นี่-

เรียนคู่มือเล่มนี้เสร็จแล้ว จะเรียนอะไรต่อ

เมื่อคุณเรียนรู้การอ่านและเขียนในภาษาไมไตเสร็จแล้ว คุณสามารถเริ่มเรียนรู้ภาษานี้ดีๆ มีหนังสือหลายเล่มที่สามารถสอนภาษาไมไตคุณได้ หนังสือที่ผมจะแนะนำเป็นการส่วนตัวคือ ***A Course in Manipuri*** โดย **M.S. Nigomba** หนังสือเล่มนี้ใช้อักษรอังกฤษสำหรับเขียนคำไมไต แต่ไม่มีความลำบากในการอ่านและการเข้าใจ

คุณสามารถดาวน์โหลดหนังสือเล่มนี้จากเว็บไซต์แห่งหนึ่ง(ดูที่ Appendix D)

นอกจากนี้ต้องอ่านหนังสือพิมพ์ (ดู Appendix D) ฟังเพลงไมไต(ดู Appendix D)

และหาเพื่อนคนไมไต

Appendix-A

บทสนทนา

ทักทาย

[illegible] !

ตะรัมฺนะ โอกฺจะริ

สวัสดีครับ/ค่ะ

[illegible] ?

อะโดมฺกี มิงฺ กะรี เกาบิบะเก

คุณชื่ออะไร

[illegible] ___ [illegible] ॥

ไอกี มิงฺ___ เกาไจ

ผม/ฉันชื่อ___ครับ/ค่ะ

[illegible] ?

อะโดมฺ กะรี ทะบักฺ เตาริบะเก

ผมมาจากเมืองมณีปุระ

꯸. ꯑꯩ ꯇꯨꯔꯤꯁ꯭ꯠ ꯒꯥꯏꯗ ꯅꯤ꯫ ꯑꯗꯣꯝꯗꯤ?

ไอ ตุริซต์ กาย์ด นี อะโดมฺดี

ผมเป็นมัคคุเทศก์ แล้วคุณล่ะ

꯹. ꯅꯨꯉꯥꯏꯔꯤꯕꯔ?

นุงายฺริบระ

คุณสบายดีไหมครับ/ค่ะ

꯱. ꯅꯨꯉꯥꯏꯔꯤꯌꯦ꯫

นุงายฺรีเย

ผมสบายดีครับ/ค่ะ

ขอโทษ-ขอบคุณ

꯱. ꯊꯥꯒꯠꯆꯔꯤ

ทากัตฺจะรี

ขอบคุณครับ/ค่ะ

꯹. ꯌꯥꯝꯅ ꯊꯥꯒꯠꯆꯔꯤ

ยามฺนะ ทากัตฺจะรี

ขอบคุณมากๆครับ/ค่ะ

*****

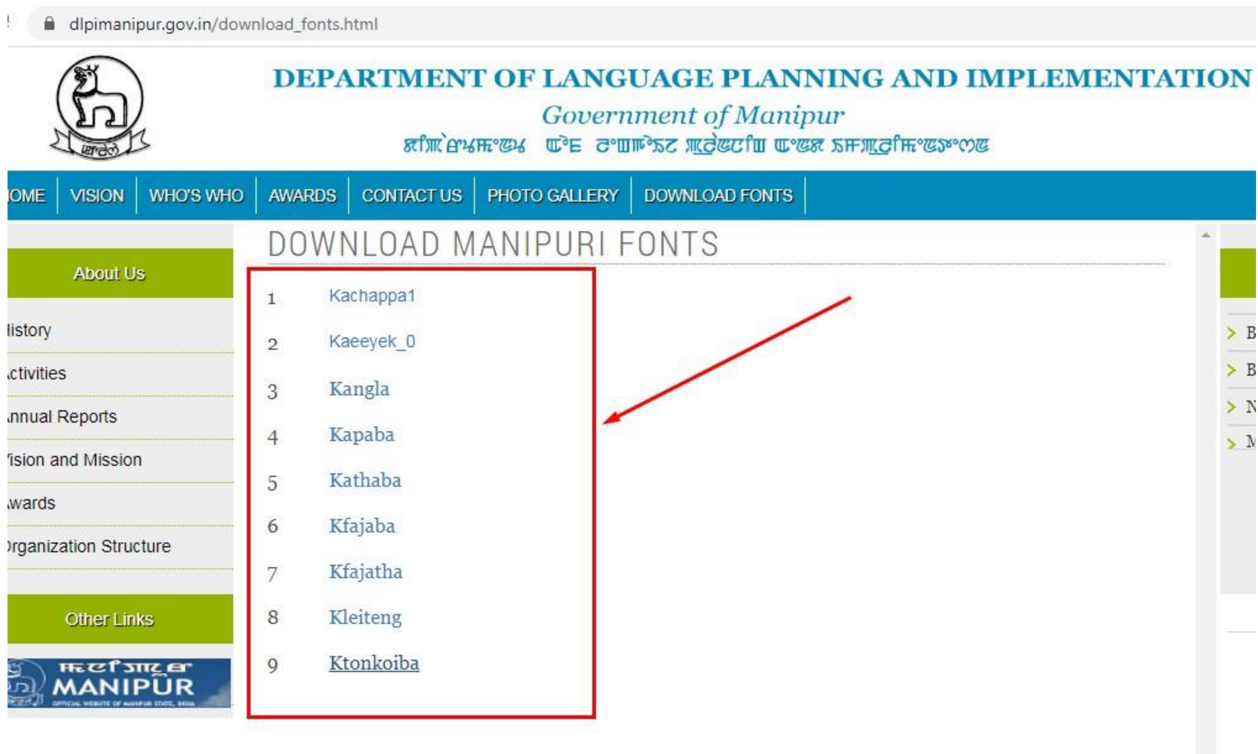
Appendix-B

วิธีพิมพ์ภาษาไมไตในคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟน

ในคอมพิวเตอร์

ไปที่เว็บไซต์นี้ : https://dlpimanipur.gov.in/download_fonts.html

1. คลิกแบบอักษร

2. คลิกแบบอักษรที่คุณชอบและคลิกเปิด :

3.คลิก *Install*

DEPARTMENT OF LANGUAGE PLANNING AN

Kanglei Apaba (TrueType)

Print

Install

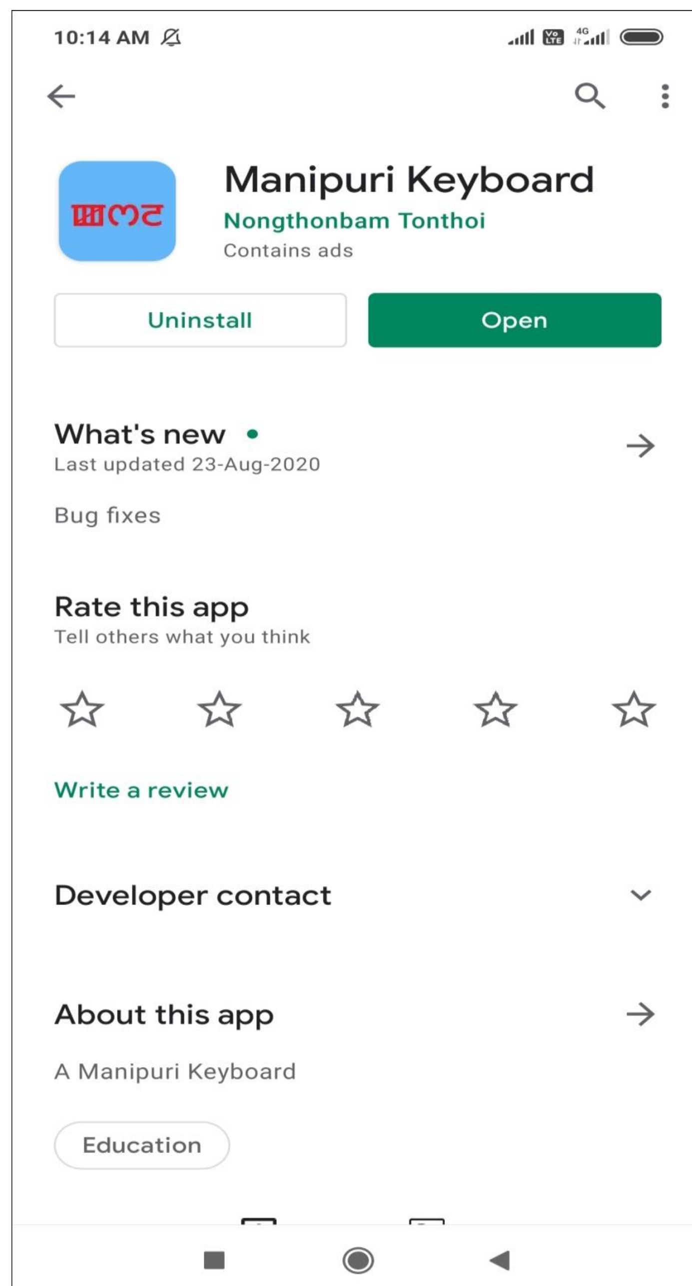
Font name: Kanglei Apaba

Version: 1.0 Tue Nov 25 14:36:43 2003

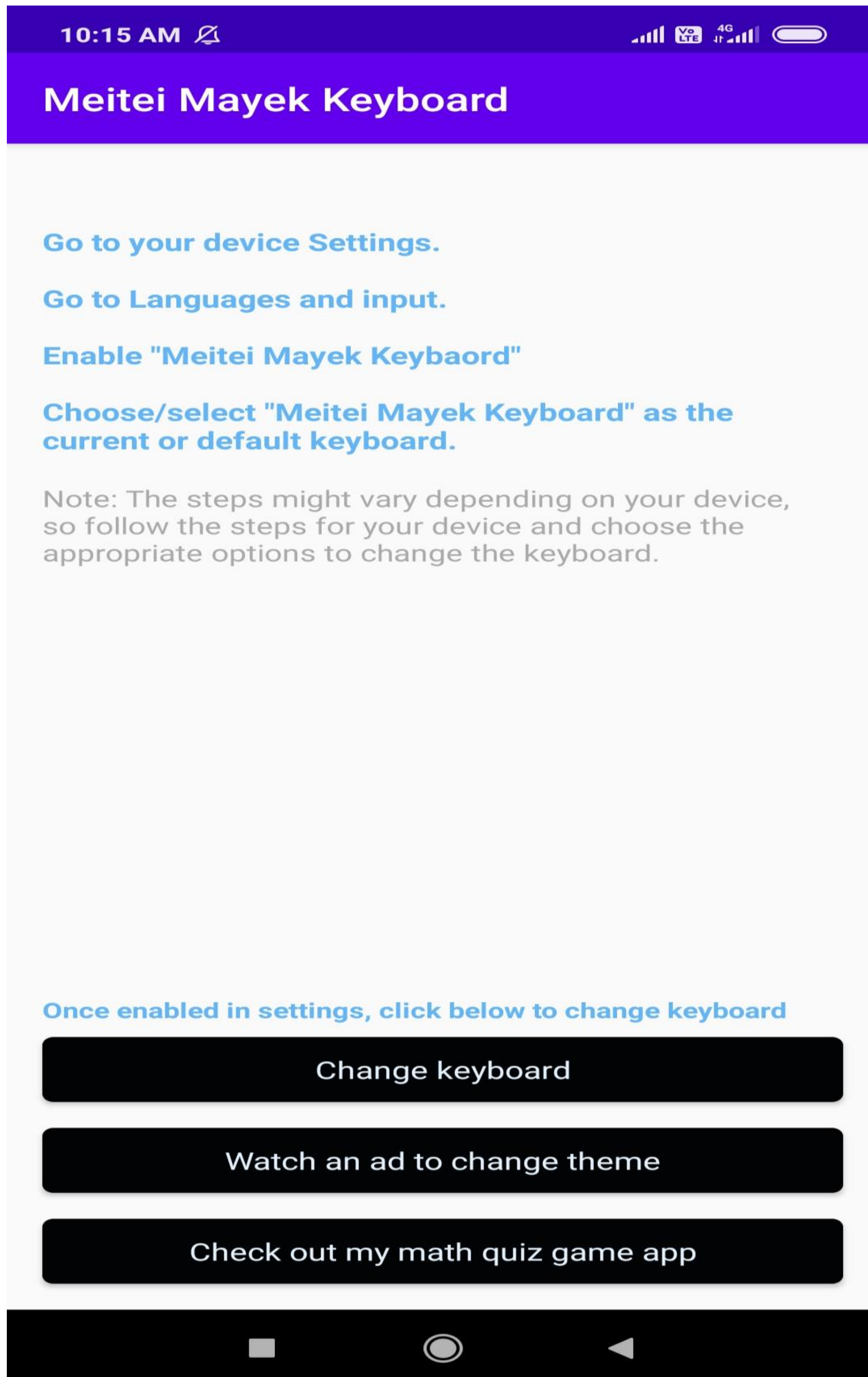
TrueType Outlines

ในสมาร์ทโฟน (Android)

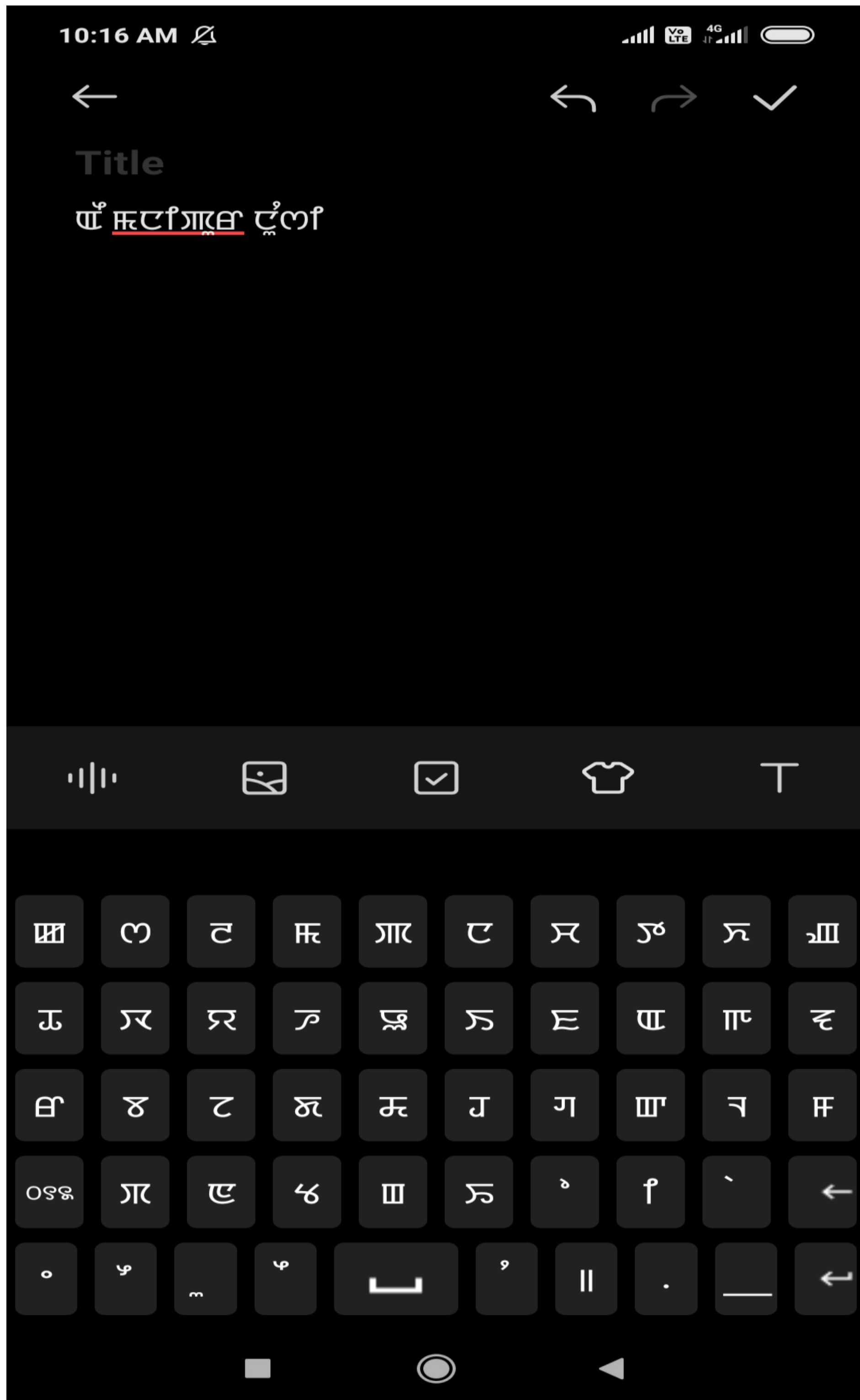
1. ไปที่ PlayStore และค้นหา **Meitei Mayek Keyboard :**

2. คลิก ***Install*** และคลิกเปิด :

3. ใช้แป้นพิมพ์ของคุณ

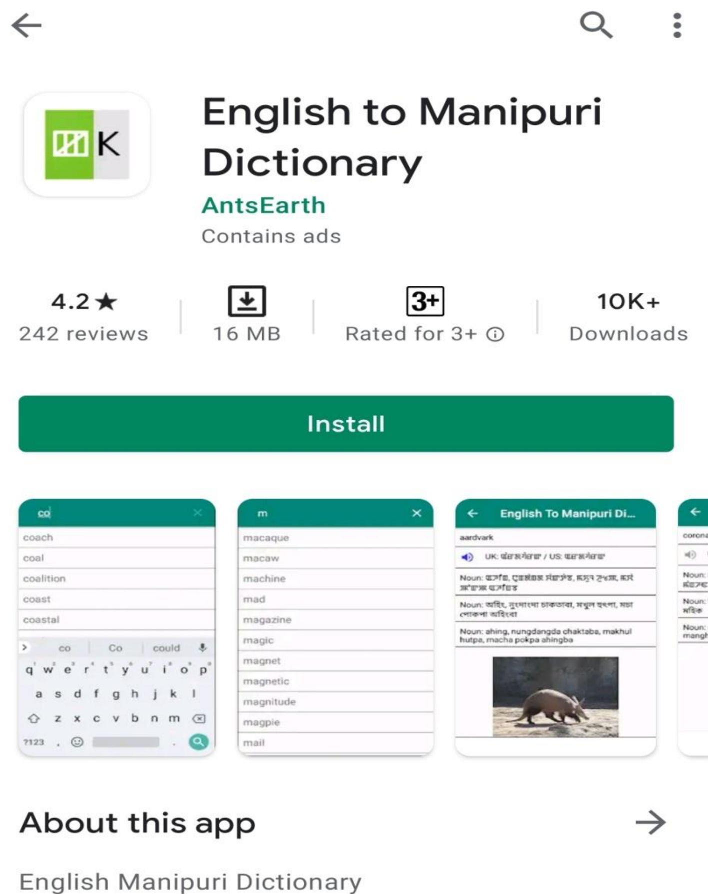

Appendix-C

พจนานุกรมมีไต

พจนานุกรมที่จะใช้ในสมาร์ทโฟน (Android)

English to Manipuri Dictionary app โดย ***AntsEarth***

พจนานุกรมปกแข็งที่มีประโยชน์

1. Manipuri Dictionary โดย Dr Hidam Dolen
2. English-Manipuri Dictionary โดย Dr Hidam Dolen
3. Manipuri Verbal Dictionary โดย Dr Potsangbam Madhubala
4. Learners' Manipuri English Dictionary โดย H. Surmangol Sharma
5. Pukeilol โดย Ibomcha Sagolsem
6. A Dictionary of Manipuri Verbs โดย M. S. Nigomba

- หมายเหตุ :

Learners' Manipuri English Dictionary โดย H. Surmangol Sharma และ A Dictionary of Manipuri Verbs โดย M. S. Nigomba สามารถดาวน์โหลดได้ใน www.bharatavani.in

Appendix-D

1. อ่านหนังสือพิมพ์ไมไตออนไลน์ใน :

http://hueiyenlanpao.com/meeteilon/

http://www.e-pao.net/

2. แนะนำช่องยูทูป :

- Laihui (https://www.youtube.com/user/MangangsanaM)
- WCCM https://www.youtube.com/channel/UCPjVdkNHU9pyLuiWTf_hKdA
- Marjing Mayanglambam - YouTube
- Mangka - YouTube
- Mangangsana - YouTube
- Byron Aihara https://www.youtube.com/c/SevenSistersMusic

A Course in Manipuri โดย **M.S. Nigomba :** https://archive.org/details/dli.language.0607

Appendix-E

สำหรับคนที่สามารถอ่าน IPA

ꯏꯄꯤ ꯏꯌꯦꯛ

มีไต	IPA	มีไต	IPA
ꯀ	k	ꯇ	t
ꯁ	s	ꯈ	k^h
ꯂ	l	ꯉ	ŋ
ꯃ	m	ꯊ	t^h
ꯄ	p	ꯋ	w
ꯅ	n	ꯌ	j
ꯆ	c	ꯍ	h
ꯎ	u	ꯐ	p^h
ꯏ	i	ꯑ	ə
ꯒ	g	ꯔ	ɹ
ꯓ	$ɟ^h$	ꯕ	b
ꯖ	ɟ	ꯘ	g^h
ꯗ	d	ꯙ	d^h
ꯚ	b^h		

ꯂꯣꯟꯁꯝ ꯏꯌꯦꯛ

มีไต	IPA	มีไต	IPA
ꯛ	k	ꯝ	m
ꯜ	l	ꯞ	p
ꯟ	n	ꯠ	t
ꯡ	ŋ	ꯢ	i

Special thanks

I am so very thankful to my good friend-cum-brothers Pi Chai Thanaphat Lapsirikul and Yambung Marjing Mayanglambam for helping me to proofread this short manual.

I am also thankful to the WCCM team.

~ Author

Supported by WCCM

คู่เมือเรียนภาษามีไต ด้วยตัวเอง (2021)

